

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Պատմության ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ֆ.Վ.Մովսիսյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 2

« 13 » սեպտեմբերի, 2023 թ.

Պ/Բ-034- ՀԱՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 022201.00.6 Պատմություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 022201.01.6 Պատմություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ պատմության
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ առկա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա 4-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
հեռակա 5-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս Դուրյան Յուրիկ /անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե Yura.ghulyan@mail.ru

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն» դասընթացը կարևորվում է պատմության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 022201.01.6- Պատմություն կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

1. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմությանը;

1. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքները Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմության վերաբերյալ:
2. Ուսանողներին սովորեցնել գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
3. Նախապատրաստել մանկավարժական հետագա գործունեության:

2. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների տեսական գիտելիքների, կարողությունների ու հմտությունների առկայությունը հայոց պատմությունից

3. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունքները

«Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. Գիտելիք և իմացություն

Ա1. Պատմագիտության բովանդակության, զարգացման փուլերի, պատմության իմաստի և նշանակության իմացություն, ազգային և համաշխարհային պատմագիտական հայեցակարգերի և պատմական գործընթացների հիմնարար և ժամանակակից հասկացությունների, տեսությունների ու մեթոդների իմացություն,

Ա2. «Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն» դասընթացը ուսանողին ծանոթացնում է հայ ազգային քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման հիմնախնդիրներին, նրանց գաղափարախոսությանը, ծրագրային փաստաթղթերին,

այդ կուսակցությունների գործունեությանը 19-րդ 80-ական թվականներից սկսած, նրանց դերակատարմանը հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական շարժման մեջ, հայկական պետականության վերականգնման մեջ, ինչպես նաև նրանց գործունեությանը նորագույն ժամանակաշրջանում:

Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն պատմության ընթացքի, փուլերի, կարևորագույն իրադարձությունների, պատմական մտքի, պատմական առանձին դպրոցների և ուղղությունների ներկայացուցիչների պատմագիտական հայացքների և հիմնական գաղափարների, ավանդական և նոր տեսությունների իմացություն,

Գ. Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

Գ1. Գրավոր և բանավոր խոսքը տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպելու, իր աշխատանքը գիտական հիմունքներով կազմակերպելու կարողություն,

Գ2. Անհրաժեշտ տեսություններ, մեթոդներ և ժամանակակից գործիքակազմ գործնականում կիրառելու կարողություն, այդ թվում՝ տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ՝ մասնագիտական ոլորտում խնդիրների վերաբերյալ դիրքորոշում արտահայտելու կամ խնդիրներին նպաստող հիմնարար գործոնները վերլուծելու և աշխատանքը դյուրացնելու նպատակով,

Դ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Դ1. Ընթացիկ իրադարձություններն ու գործընթացները և անցյալի ու ներկայի փոխհարաբերությունները գնահատելիս քննադատական և ինքնաքննադատական մտածողություն դրսևորելու ունակություններ,

Դ2. Պատմության վերաբերյալ գիտելիքներն ու արդյունքները համադրելու և պատմագիտական գիտելիքի միջազգային չափանիշներին և չափորոշիչներին համապատասխանեցնելու, ինչպես նաև պատմագիտական գիտելիքի միջազգային ձեռքբերումները տեղայնացնելու և տեղական (ազգային) առանձնահատկությունների հետ համադրելու կարողություն,

Դ3. Մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելիս և լուծումներ առաջադրելիս ստեղծագործական մոտեցում ցուցաբերելու, ինչպես նաև նոր իրավիճակներին համապատասխան որոշումներ կայացնելու և սովորելու կարողություն:

Դ4. Գիտելիքների և կարողությունների բավարար մակարդակ՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում «Պատմությունե մասնագիտությամբ ուսումը շարունակելու համար:

Ե. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն

Ե1. Պատմաբանի մասնագիտական և էթիկական պատասխանատվության գիտակցելու և հանրային գործընթացների վրա հետազոտական արդյունքների հիման վրա կատարվող որոշումների ազդեցությունը ընկալելու կարողություն:

Ե2. Ազգի և պետության հանդեպ անձնական պատասխանատվություն ստանձնելու, իր գործունեությամբ ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը նպաստելու կարողություն:

Ե3. Ունակ է իր կրթական պահանջմունքները բացահայտելու և հետագա ուսումնառության վերաբերյալ ինքնուրույն որոշում կայացնելու ուն

4. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

«Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմությունե դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում, դպրոցում, արխիվում, թանգարանում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և պատմության ուսումնասիրման բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

5. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	40	10
Գործնական աշխատանք	18	4
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	62	
Ընդամենը	120	106
Ստուգման ձևը	ստուգարք	

6. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:
Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:
Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են
 - **Օնֆեքստ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռ-

նարկներ և այլն):

- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Կտր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Չեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

7. **Դասավանդման մեթոդներն են** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր...

8. **Ուսումնառության մեթոդներն են** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում...

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Հայ ազգայի ազատագրական խմբակները և կազմակերպությունները որպես հենք հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման համար:	2	2			
2.	Հայ ազգային խմբակների և կազմակերպությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-ական թվականներին:	2				
3.	Արմենական կուսակցության ձևավորումը	2	2			
4.	Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցության ձևավորումը:	2	2			
5.	Հայ հեղափոխական դաշնակցության ձևավորումը:	2	2			
6.	Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-90-ական թթ.:	2	2			
7.	Ֆիդայական շարժումը և հայ ազգային կուսակցությունները	2				
8.	1890-ական թթ ինքնապաշտպանական մարտերը և հայ ազգային կուսակցությունները	2				
9.	Հայ ազգային կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի վերջերին և 20-րդ դարի	2				

	սկզբներին: Երիտթուրքերի հեղաշրջումը և հայ քաղաքական կուսակցությունները					
10.	Առաջին աշխարհամարտը և հայ քաղաքական կուսակցությունները	2				
11.	Հայոց մեծ եղեռնը և հայ քաղաքական կուսակցությունները	2				
12.	Հայ քաղաքական կուսակցությունները և հայ ժողովրդի ինքնապաշտպանական մարտերը:	2				
13.	Հայաստանի առաջին հանրապետության հռչակումը և կուսակցությունները:	2	2			
14.	Հայ քաղաքական կուսակցությունները Հայաստանի հանրապետության խորհրդարանում:	2				
15.	Հայկական հարցը և հայ քաղաքական կուսակցությունները 1918-1920թթ.:	2	2			
16.	Հայաստանի Կոմունիստական կուսակցությունը	2				
17.	Ազգային կուսակցությունների գործունեությունը սփյուռքում	4				
18.	Հայ քաղաքական կուսակցությունները Հայաստանի երրորդ հանրապետությունում	4	4			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		40	18			62

10. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
-----	-------------------	---------------------

Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Հայոց պատմություն, հատոր 3 գիրք Առաջին, Երևան	2010
2.	Հ.Յ. Դաշնակցության պատմություն. Եր.	1992
3.	Յիսնամեակ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1937), խմբ. Ստեփան Սապահ-Գիւլեանի, Փրովիտէնս,	1938
4.	Յուշարձան նուիրուած Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Քառասունամեակին, տպագր. Յ. Բ. Թիրապեան, Փարիզ,	1930
5.	Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան	2012
6.	Վարանդեան Միքայել, Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւն, Թեհրան, 1981, Երեւան,	1992,
7.	Ղազարյան Վ., Արմենական կուսակցությունը, Բեյրութ	1985
8.	Դալլաքյան Կ., Ռամկավար ազատական կուսակցության պատմություն, Երևան	1999
2.		
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան,	2012
2.	Զելեայան Անդրանիկ, Ջորավար Անդրանիկ և հայ հեղափոխական շարժումը, Երևան,	1990
3.	Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Ա., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէյրութ,	1962
4.	Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Բ., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէյրութ,	1963
5.	Խուդինյան Գևորգ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության ծնունդը, Երևան,	2000
6.	Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետութիւն, Փարիզ, 1928, Պէյրութ, 1968, Թեհրան,	1982:
7.	Խատիսեան Ալեքսանդ, Հայաստանի Հանրապետութեան ծագումն ու զարգացումը, Պէյրութ, -	1968
8.	Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան,	2000
9.	Հայաստանի անկախության հռչակումը և իշխանության կենտրոնական մարմինների ձևավորումը (1918 թ. Մայիս-հուլիս), (փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու), խմբ. Հ. Սուքիասյան,	2009
10.	Ռիչարդ Հովհաննիսյան, Հայաստանի Հանրապետություն, հատ. 1, Երևան,	2005
11.	Ռուբեն, Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները, հ.7, Թեհրան	1982
12.	Ներսիսյան Մ., Հայ ազատագրական շարժումները և հնչակյանները 1880-1890-ական թվականներին, ՊԲՀ., հ.3	1987

13.	Պողոսյան Հ., Փարամագ, Երևան	1992
14.	Կարապետյան Ա., Արմենականների կուսակցության կազմավորումը, Լրաբեր հասարակական գիտությունների, թիվ 2, Երևան,	1993
15.	Խուդինյան Գ., Դաշնակցությունը ազատագրական պայքարի մարտավարության հստակեցման ճանապարհին 1890-1895թթ., Հայոց պատմության հարցեր, Երևան	2002
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

1. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

1.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն
1.	Հայ ազգայի ազատագրական խմբակները և կազմակերպությունները որպես հենք հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման համար:	Ներկայացնել հայ ազգային ազատագրական խմբակների և կազմակերպությունների առաջ գալու նախադրյալները , նրանց կողմից առաջադրված խնդիրները, նպատակներն ու դրանց հասնելու միջոցները	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմությունից, Երևան 1976, Ռ. Հովհաննիսյան – Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումները և Կարինի << պաշտպան հայրենյաց>> կազմակերպությունը / 19-րդ դարի 70-80 – ական թթ./,1965, Մ.Ներսիսյան–Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ /1850-1890 թթ./, Երևան,2002:
2.	Հայ ազգային խմբակների և կազմակերպությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-ական թվականներին:	Ներկայացնել ինչպես արևմտահայ այնպես էլ արևելահայ ազգային խմբակների և կազմակերպությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-ական թվականներին:	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմությունից, Երևան 1976, Ռ. Հովհաննիսյան – Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումները և Կարինի << պաշտպան հայրենյաց>> կազմակերպությունը / 19-րդ դարի 70-80 – ական թթ./,1965, Մ.Ներսիսյան–Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ /1850-

				1890 թթ./, Երևան, 2002:
3.	Արմենականների կուսակցության ձևավորումը	Ներկայացնել Արմենական կուսակցության ձևավորման պատմությունը, կուսակցության նպատակները, Արևմտյան Հայաստանի ազատագրման ծրագիրը, միջոցները, կուսակցության մասնաճյուղերը, մասնակցությունը ազատագրական պայքարին	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Ղազարյան Վ., Արմենական կուսակցությունը, Բեյրութ, 1985, Կարապետյան Ա., Արմենականների կուսակցության կազմավորումը, Լրաբեր հասարակական գիտությունների, թիվ 2, Երևան, 1993,
4.	Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցության ձևավորումը:	Ներկայացնել Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցության ձևավորման պատմությունը, մարքսիստական գաղափարախոսության ազդեցությունը կուսակցության վրա, կուսակցության նպատակները, Արևմտյան Հայաստանի, Ռուսահայաստանի ու Պարսկահայաստանի ազատագրման ծրագիրը, ծրագրի սոցիալիզմի բաժինը, նպատակին հասնելու միջոցները, կուսակցության մասնաճյուղերը, մասնակցությունը ազատագրական պայքարին	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Յիսնամեակ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1937), խմբ. Ստեփան Սապահ-Գիլեանի, Փրովիտէս, 1938, Յուշարձան նուիրուած Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Քառասունամեակին, տպագր. Յ. Բ. Թիրապեան, Փարիզ, 1930, Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան, 2012, Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Ա., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէյրութ, 1962,
5.	Հայ հեղափոխական դաշնակցության ձևավորումը:	Ներկայացնել ՀՅԴ կուսակցության ձևավորման գործընթացը, նրանում ընդգրկված ուժերին, նարողնիկական խմբերին, կուսակցության հիմնադիրներին, ՀՅԴ –ի ու Սոցիալ դեմոկրատ հնչակյան կուսակցության միավորման շուրջ բանակցությունները ,ծրագրի ընդունումը, ՀՅԴ –ի մասնաճյուղերի հիմնադրմանը:	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Հ.Յ. Դաշնակցության պատմություն. Եր.1992, Վարանդեան Միքայել, Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւն, Թեհրան, 1981, Երևան, 1992, Խուդինյան Գևորգ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության ծնունդը, Երևան, 2000, Խուդինյան Գ., Դաշնակցությունը ազատագրական պայքարի մարտավարության հստակեցման ճանապարհին 1890-1895թթ., Հայոց պատմության հարցեր, Երևան, 2002:
6.	Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-90-ական թթ.:	Ներկայացնել ազգային կուսակցությունների 1880-1890-ական թվականներին ծավալած գործունեությունը, նրանց կողմից կազմակերպված հակասոցիալական ելույթները, Գում-	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Խուդինյան Գ., Դաշնակցությունը ազատագրական պայքարի մարտավարության հստակեցման ճանապարհին 1890-1895թթ., Հայոց

		Գավուի ու Բաբը Ալիի ցույցերը, Սասունի 1894թ. ինքնապաշտպանության ու 1895-96-թթ. Ջեյթունի ապստամբության կազմակերպման գործում նրանց դերակատարությունը, ֆիդայական շարժումը ուղղորդելն ու ղեկավարելը:		պատմության հարցեր, Երևան, 2002, Վարանդեան Միքայել, շ. 3. Դաշնակցության պատմություն, Թեհրան, 1981, Երևան, 1992, Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան, 2012,
7.	Ֆիդայական շարժումը և հայ ազգային կուսակցությունները	Ներկայացնել ֆիդայական պայքարի նկատմամբ ազգային կուսակցությունների դիրքորոշումները, նրանց ու հայրուկների հարաբերությունները, ֆիդայական ջոկատները որպես կուսակցությունների մարտական ուժ լինելը, կուսակցությունների կողմից ֆիդայական շարժումը ուղղորդելն ու նրանց աջակցելը;	2	Վարանդյան Մ., Շ.Յ.Դաշնակցության պատմություն, Երևան, 1992, Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ.ա, բ, գ, դ , ե, , Երևան, 1990: Մ. Ներսիսյան - Հայ ազատագրական շարժումը և հնչակյանները 1880-90-ական թթ, <<Պատմաբանասիրական հանդես>>, Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմություն Մ.Ներսիսյան–Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ /1850-1890 թթ./, Երևան, 2002, Ա.Համբարյան-Հայ հասարակական-քաղաքական միտքը արևմտահայության ազատագրական պայքարում/19-րդ դ-ի վերջ 20րդ դ-ի սկիզբ /, Երևան , 1999: Գևորգյան Հ. – Նիկոլ Դուման, Երևան , 2001:
8.	1890-ական թթ ինքնապաշտպանական մարտերը և հայ ազգային կուսակցությունները	Ներկայացնել 1890-ական թթ. ինքնապաշտպանական մարտերի ժամանակ կուսակցությունների մասնակցությունն ու դերակատարությունը, դրանց կազմակերպման գործում ունեցած դերակատարությունը:	2	Վարանդյան Մ., Շ.Յ.Դաշնակցության պատմություն, Երևան, 1992, Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ.ա, բ, գ, դ , ե, , Երևան, 1990: Մ. Ներսիսյան - Հայ ազատագրական շարժումը և հնչակյանները 1880-90-ական թթ, <<Պատմաբանասիրական հանդես>>, Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմություն Մ.Ներսիսյան–Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ /1850-1890 թթ./, Երևան, 2002, Ա.Համբարյան-Հայ հասարակական-քաղաքական միտքը

				արևմտահայության ազատագրական պայքարում/19-րդ դ-ի վերջ 20րդ դ-ի սկիզբ /, Երևան , 1999: Գևորգյան Հ. – Նիկոլ Դուման, Երևան ,2001:
9.	Հայ ազգային կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի վերջերին և 20-րդ դարի սկզբներին:	Ներկայացնել 19-րդ դարի վերջերին և 20-րդ դարի սկզբներին հայ ազգային կուսակցությունների գործունեությունը ինչպես Արևմտյան այնպես էլ Արևելյան Հայաստանում, հայոց եկեղեցու գույքի բռնագրավման օրենքի դեմ պայքարում նրանց մասնակցությունը, հայ-թաթարական կռիվների ժամանակ հայության ինքնապաշտպանության կազմակերպումը, Սասունի 1904թ. ապստամբության ղեկավարումն ու մարտական գործողություններին մասնակցելը:	2	Վարանդյան Մ., Հ.Յ.Դաշնակցության պատմություն, Երևան,1992, Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ.ա, բ, գ, դ , ե, , Երևան, 1990: Մ. Ներսիսյան - Հայ ազատագրական շարժումը և հնչակյանները 1880-90-ական թթ, <<Պատմաբանասիրական հանդես>>, Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմություն Մ.Ներսիսյան–Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ /1850-1890 թթ./, Երևան,2002, Ա.Համբարյան–Հայ հասարակական–քաղաքական միտքը արևմտահայության ազատագրական պայքարում/19-րդ դ-ի վերջ 20րդ դ-ի սկիզբ /, Երևան , 1999:
10.	Առաջին աշխարհամարտը և հայ քաղաքական կուսակցությունները	Ներկայացնել առաջին աշխարհամարտի նախօրեին ու տարիներին հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը, ապագա Հայաստանի կարգավիճակի շուրջ ռուսական իշխանությունների հետ վարած բանակցությունները,նրանց դերը կամավորական շարժման ու ջոկատների կազմավորման գործում	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ., ե, ,Երևան, 1990: Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմություն, Երևան, 1976, Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան,2012,
11.	Հայոց մեծ եղեռնը և հայ քաղաքական կուսակցությունները	Ներկայացնել Հայոց մեծ եղեռնի տարիներին հայ քաղաքական կուսակցությունների կրած կորուստները, հայության կյանքը պաշտպանելուն ուղղված նրանց գործողությունները:	2	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ., ե, ,Երևան, 1990: Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմություն, Երևան, 1976, Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան,2012,

12.	<p>Հայ քաղաքական կուսակցությունները և հայ ժողովրդի ինքնապաշտպանական մարտերը:</p>	<p>Ներկայացնել ինչպես ցեղասպանության տարիներին այնպես էլ կովկասյան ճակատում ծավալած ինքնապաշտպանական մարտերի ժամանակ, հայկական զինված կազմավորումների ստեղծման գործում կուսակցությունների դերակատարությունը:</p>	2	<p>Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Դևրիկյան Ս., Արևմտահայության ինքնապաշտպանությունը 1915-1923թթ., Երևան, 2005, Սահակյան Ռ., Արևմտահայերի ցեղասպանությունը և ինքնապաշտպանական կռիվները 1915 թվականին, Երևան, 2005:</p>
13.	<p>Հայաստանի առաջին հանրապետության հռչակումը և կուսակցությունները:</p>	<p>Ներկայացնել Հայաստանի անկախության հռչակման հետ կապված կուսակցությունների դիրքորոշումները, ՀՀ-ում գործող կուսակցություններին, ՀՅԴ-ն որպես իշխող կուսակցություն, կուսակցությունների փոխհարաբերությունները, դիրքորոշումները:</p>	2	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետություն, Փարիզ, 1928, Պէրյուֆ, 1968, Թեհրան, Խատիսեան Ալեքսանդ, Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Պէրյուֆ, - 1968, Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /Վաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան, Հայաստանի անկախության հռչակումը և իշխանության կենտրոնական մարմինների ձևավորումը (1918 թ. Մայիս-հուլիս), (Վաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու), խմբ. Հ. Սուքիասյան, 2000, Ռիչարդ Հովհաննիսյան, Հայաստանի Հանրապետություն, հատ. 1, Երևան, 2005, Ռուբեն, Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները, հ.7, Թեհրան, 1982</p>
14.	<p>Հայ քաղաքական կուսակցությունները Հայաստանի հանրապետության խորհրդարանում:</p>	<p>Ներկայացնել Հայաստանի խորհրդարանում ներկայացված կուսակցություններին ու կուսակցական ինքնակցություններին, տալ նրանց գործունեության գնահատականը, երկրի ներքին ու արտաքին կյանքի վերաբերյալ կուսակցական մոտեցումները:</p>	2	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետություն, Փարիզ, 1928, Պէրյուֆ, 1968, Թեհրան, Խատիսեան Ալեքսանդ, Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Պէրյուֆ, - 1968, Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /Վաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան, Ռիչարդ Հովհաննիսյան, Հայաստանի Հանրապետություն, հատ. 1, Երևան, 2005, Ռուբեն, Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները, հ.7, Թեհրան, 1982, Կարապետյան Ս., Հայաստանը 1912-1920 թվականներին, Երևան, 2003, Հակոբյան Ա.,</p>

				Հայաստանի խորհրդարանը և քաղաքական կուսակցությունները 1918-1920թթ., Երևան, 2005, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ. Երևան, 2010:
15.	Հայկական հարցը և հայ քաղաքական կուսակցությունները 1918-1920թթ.:	Ներկայացնել հայ քաղաքական կուսակցությունների դիրքորոշումները հայկական հարցի վերաբերյալ 1918-1920թթ.:	2	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետութիւն, Փարիզ, 1928, Պէյրութ, 1968, Թեհրան, Խատիսեան Ալեքսանդ, Հայաստանի Հանրապետութեան ծագումն ու զարգացումը, Պէյրութ, - 1968, Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /Վաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան, Ռիչարդ Հովհաննիսյան, Հայաստանի Հանրապետություն, հատ. 1, Երևան, 2005, Ռուբեն, Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները, հ.7, Թեհրան, 1982, Կարապետյան Մ., Հայաստանը 1912-1920 թվականներին, Երևան, 2003, Հակոբյան Ա., Հայաստանի խորհրդարանը և քաղաքական կուսակցությունները 1918-1920թթ., Երևան, 2005, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ. Երևան, 2010: Հարությունյան Ա., Սևրի պայմանագիրը և հայ հասարակական –քաղաքական միտքը, Երևան, 2004:
16.	Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը սփյուռքում	Ներկայացնել Հայաստանում խորհրդային իշխանության հաստատումից հետո սփյուռքում հաստատված հայ ազգային քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը	4	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Մանուկյան Ա., Քաղաքական ճնշումները Հայաստանում 1920-1953թթ., Երևան, 1999:
17.	Հայ քաղաքական կուսակցությունները Հայաստանի երրորդ հանրապետությունում	Ներկայացնել Հայաստանի երրորդ հանրապետությունում գործող ինչպես ավանդական այնպես էլ նորաստեղծ քաղաքական կուսակցությունները:	4	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Մինասյան Է., Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պատմություն, Երևան, 2013:

--	--	--	--	--

1.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն
1.	Հայ ազգային խմբակների ու կազմակերպությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-ական թվականներին	Հայ ազգային խմբակների ու կազմակերպությունների առաջացման նախադրյալները, Միություն ի փրկություն, Սև խաչ, Զինակիր, Պաշտպան հայրենյաց կազմակերպությունները, Բարենպատակ ընկերություն, Հայրենիքի սիրո գրասենյակ, Հայասեր-Ազգասեր, Հայրենասենների միություն կազմակերպություններն ու ազատագրական խմբակները, նրանց գործունեությունը, դեկավարները, նպատակները: Կազմակերպությունները որպես հիմք ապագա կուսակցությունների ձևավորման համար:	2	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմությունից, Երևան 1976, Ռ. Հովհաննիսյան – Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումները և Կարինի << պաշտպան հայրենյաց>> կազմակերպությունը / 19-րդ դարի 70-80 –ական թթ./, 1965, Մ.Ներսիսյան–Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ /1850-1890 թթ./, Երևան, 2002:
2	Արմենական կուսակցության կազմավորումը, կազմակերպական կառուցվածքը, գործունեությունը	Արմենական կուսակցության ստեղծումը, Մկրտիչ Փորթուգալյանը և Արմենիա թերթը, Արմենականների ծրագիրը, նպատակները, դրան հասնելու միջոցները, Արմենական կուսակցության մասնաճյուղերի հիմնումը, կուսակցության կառուցվածքը, կապերը հայդուկային շարժման գործիչների հետ:	2	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Ղազարյան Վ., Արմենական կուսակցությունը, Բեյրութ, 1985, Կարապետյան Ա., Արմենականների կուսակցության կազմավորումը, Լրաբեր հասարակական գիտությունների, թիվ 2, Երևան, 1993,
3	Հնչակյան կուսակցության կազմավորումը, գաղափարական հենքը, մարտավարությունը,	Հնչակյան կուսակցության ծնունդը, հիմնադիրները, կուսակցության վրա մարքսիստական գաղափարախոսության ազդեցությունը, հնչակյան կենտրոնների ստեղծումը Արևմտյան ու Արևելյան	2	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Յիսնամեակ Մոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1937), խմբ.

	<p>հնչակյանների մասնակցությունը 1890-ական թվականների ինքնապաշտպանական մարտերին: Կուսակցության ճգնաժամն ու պառակտումը</p>	<p>Հայաստաններում, մասնակցությունը 1890-ական թվականների ինքնապաշտպանական մարտերին: Կուսակցության ճգնաժամն ու պառակտումը</p>			<p>Մտեփան Սապահ-Գիւլեանի, Փրովիտէնս, 1938, Յուշարձան նուիրուած Մոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Քառասունամեակին, տպագր. Յ. Բ. Թիրապեան, Փարիզ, 1930, Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան, 2012, Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Ա., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէրոյթ, 1962,</p>
4	<p>Դաշնակցական կուսակցության ձևավորումը, մարտավարությունը: Դաշնակցության 3-րդ համագումարը</p>	<p>Հայ Հեղափոխական Դաշնակցության ձևավորման գործընթացը, կուսակցության հիմնադիրները, ՀՅԴ-ի ու հնչակյանների միավորման փորձերը, Արևմտյան Հայաստանի ազատագրման ծրագիրն ու մարտավարությունը:</p>	2	բանավոր	<p>Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Հ.Յ. Դաշնակցության պատմություն. Եր.1992, Վարանդեան Միքայել, Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւն, Թեհրան, 1981, Երևան, 1992, Խուդինյան Գևորգ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության ծնունդը, Երևան, 2000, Խուդինյան Գ., Դաշնակցությունը ազատագրական պայքարի մարտավարության հստակեցման ճանապարհին 1890-1895թթ., Հայոց պատմության հարցեր, Երևան, 2002:</p>
5	<p>Հայ սահմանադրական ռամկավար կուս.</p>	<p>Հայ սահմանադրական ռամկավար կուսակցության ստեղծումը, կուսակցության ծրագիրը, մարտավարությունը, գործունեությունը , միավորումը վերակազմյակ հնչակյանների հետ, ռամկավար ազատական կուսակցության ստեղծումը:</p>	2	բանավոր	<p>Լ. Ա. Խուրշուդյան, «Միյուռքահայ կուսակցությունները ժամանակակից Էտապումե, Երևան 1964 Հ. Գ. Վարդանյան, «Արևմտահայերի ազատագրության հարցը և հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները XIX դարի վերջին քառորդում, Երևան 1967</p>

6	Ռամկավար ազատական կուսակցության ձևավորումը, գործունեությունը	1921 թ-ի հոկտեմբերի 1-ին Կոստանդնուպոլսում՝ Սահմանադրական ռամկավար կուսակցության, Վերակազմյալ հնչակյանների, Հայ ժողովրդական կուսակցության, անհատ սփյուռքահայերի և հասարակական այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների ջանքերով հիմնադրված Ռամկավար ազատական կուսակցությունը: ՌԱԿ-ի ընդունած ծրագիրը, կուսակցության նպատակը: ՌԱԿ-ի ծրագրի առանցքային խնդիրները:	2	բանավոր	Դալլաքյան Կ., Ռամկավար ազատական կուսակցության պատմություն, Երևան, 1999, Լ. Ա. Խուրշուդյան, «Սփյուռքահայ կուսակցությունները ժամանակակից Էտապումե, Երևան 1964 Հ. Գ. Վարդանյան, «Արևմտահայերի ազատագրության հարցը և հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները XIX դարի վերջին քառորդում, Երևան 1967
7	Մոցիալիստ-դեմոկրատական բանվորական հայ կազմակերպություն՝ «սպեցիֆիկներե	Մոցիալիստ- դեմոկրատական բանվորական հայ կազմակերպության՝ «սպեցիֆիկներեի» հիմնադիրները, կազմակերպության գաղափարախոսությունը, մասնակցությունը 1905-1906 թթ. հայ-թաթարական ընդհարումներին, կազմակերպության վերաճումը կուսակցության	2	բանավոր	Հայկական հանրագիտարան, հ.11
8	Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը Միյոտքում 1920թ. մինչև մեր օրերը	Հայ ազգային քաղաքական կուսակցությունների հայապահպան գործունեությունը Միյոտքում, Հայ Դատի, հայոց պահանջատիրության, հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման համար նրանց մղած պայքարը	2	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Մանուկյան Ա., Քաղաքական ճնշումները Հայաստանում 1920-1953թթ., Երևան, 1999:
9	Հայ քաղաքական կուսակցությունները Հայաստանի Հանրապետության հռչակումից հետո	Հասարակական կազմակերպությունների մասին օրենքի ընդունումը, բազմակուսակցական համակարգի ստեղծումը, նոր քաղաքական կուսակցությունների երևան գալը	2	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Մինասյան Է., Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պատմություն, Երևան, 2013:

1.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը	Ներկայացված ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Ազատագրական խմբակների հանդես գալու պատմական պայմանները	19-րդ դարի 60-80-ական թվականներին արևմտահայ և արևելահայ ազատագրական պայքարի գազափարախոսության մեջտեղի ունեցած փոփոխությունները: Լուսավորչականությունից դեպի զինված պայքարի անհրաժեշտության գիտակցումն ու քարոզչությունը:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմությունից. Երևան 1976, Ռ. Հովհաննիսյան – Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումները և Կարինի << պաշտպան հայրենյաց>> կազմակերպությունը / 19-րդ դարի 70-80 –ական թթ./, 1965, Մ.Ներսիսյան– Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ /1850-1890 թթ./, Երևան, 2002:
2.	ՀՅԴ-ի հիմնադիրները	Քրիստափոր Միքայելյան, Միմոն Զավարյան, Ստեփան Զորյան՝ Ռոստոմ	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Հ.Յ. Դաշնակցության պատմություն. Եր.1992, Վարանդեան Միքայել, Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւն, Թեհրան, 1981, Երևան, 1992, Խուդինյան Գևորգ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության ծնունդը, Երևան, 2000,
3.	Հայաստանում առաջին մարքսիստական խմբակի հիմնումը: Ստեփան Շահումյան	Զալալօղլիում հիմնված առաջին մարքսիստական խմբակը որպես հիմք Հայ սոցիալիստ դեմոկրատների միության ստեղծման համար:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Հայկական սովետական հանրագիտարան, համացանց
4.	Մոցիալիստ-հեղափոխականների էսսեների կուսակցությունը	Կուսակցության հիմնումը, գաղափարախոսությունը, մասնաճյուղերի հիմնումը:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010: Հայկական սովետական հանրագիտարան, համացանց

5.	Հնչակյան կուսակցությունն առաջին աշխարհամարտի նախօրյակին	Հարաբերությունների խզումը երիտթուրքերի հետ, Հնչակյանների ու Իթիլաֆականների հարաբերությունները, Արևմտյան Հայաստանում բարեփոխումների վերաբերյալ կուսակցության դիրքորոշումը:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմություն, Երևան, 1976, Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան,2012, համացանց
6.	Հայ քաղաքական կուսակցությունները և առաջին աշխարհամարտը	Կուսակցությունների դիրքորոշումը սկսված պատերազմի նկատմամբ, կամավորական շարժումը և կուսակցությունները:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ., Ե., Երևան, 1990: Ծ. Աղայան –Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմություն, Երևան, 1976, Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցության պատմություն (1887-1915
7.	Հայաստանի կոմունիստական կուսակցությունը	Հայաստանի կոմունիստական կուսակցության ստեղծումը, անցած ուղին:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010: Հայկական սովետական հանրագիտարան, համացանց
8.	Հայ ժողովրդական կուսակցության գաղափարախոսությունը, ծրագիրը և մարտավարությունը	Հայ ժողովրդական կուսակցության ստեղծումը, գործունեության շրջանակները, հայկական հարցի վերաբերյալ կուսակցության մտեցումները:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետություն, Փարիզ, 1928, Պէրրուօ, 1968, Թեհրան, Խատիսեան Ալեքսանդ, Հայաստանի Հանրապետութեան ծագումն ու զարգացումը, Պէրրուօ, - 1968, Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան, Ռիչարդ Հովհաննիսյան, Հայաստանի Հանրապետություն, հատ. 1, Երևան, 2005, Ռուբեն, Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները, հ.7, Թեհրան, 1982 Հայկական սովետական հանրագիտարան, Երևան1996 համացանց,Սուրեն Մարգարյան Հայ ժողովրդական կուսակցության «Ժողովուրդե պաշտոնաթերթը ,

9.	ՀՅԴ Ընդհանուր 9-րդ ժողովը	ՀՅԴ կառույցները սփյուռքում, Հայ դատի գրասենյակների հիմնումը, նրա կողմից հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման հետապնդումը:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետություն, Փարիզ, 1928, Պէրրուօ, 1968, Թեհրան, Խատիսեան Ալէքսանդ, Հայաստանի Հանրապետութեան ծագումն ու զարգացումը, Պէրրուօ, - 1968, Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան, Ռուբեն, Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները, հ.7, Թեհրան, 1982 Հակոբյան Ա., Երևան, 1994:
10.	Բազմակուսակցական համակարգի ձևավորումը Հայաստանի Հանրապետությունում	Հայաստանի Հանրապետությունում հասարակական կազմակերպությունների մասին օրենքի ընդունումը, նոր քաղաքական կուսակցությունների ստեղծումը:	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, Երևան, 2010, Համացանց,
11.	Ազգային ինքնորոշում միավորում	Ազգային ինքնորոշում միավորում կուսակցության գաղափարախոսությունը: Պարույր Հայրիկյան	Ռեֆերատ, Անհատական աշխատանք	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	<i>Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ հանրագիտարան:</i> Երևան, Հայաստան: «Հայկական Հանրագիտարանե հրատարակչություն: 2004: «Հայաստանի Կառավարության պետական ռեզիստրե: Արխիվացված է օրիգինալից 2020 թ. ՀՀ Ազգային ժողովի պաշտօնական կայք: «Ազգային ինքնորոշում միավորումե խմբակցություն, 1995 թուական: Համացանց,

2. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան 1
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	

Մարքեր, սարքավորումներ	Պրոեկտոր
Համակարգչային ծրագրեր	Համակարգիչ
Այլ	Քարտեզներ

3. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:

3.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

3.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

3.3. Գնահատման չափանիշները

- Տեսական գիտելիքները գնահատվում են երկու ընթացիկ գրավոր ստուգումների միջոցով:
- Գործնական աշխատանքները- կիսամյակի ընթացքում նախատեսվում է 4 հարցում՝ 10-ական միավորով:
- Ինքնուրույն աշխատանք- կիսամյակի ընթացքում հանձնարարվում է 1 ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 20 միավոր:

Մասնագիտություն՝

_____022201.00.6__Պատմություն_____

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

_____022201.01.6__Պատմություն_____

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

_____բակալավր_____

2023թ.

ԱՌԿԱ ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/բ-034- Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	58	Դասախոսություն	40
			Սեմինար	18
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	62		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>«Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն» առարկայի ուսուցումը նպատակ ունի.</p> <p>1.Ուսանողներին ծանոթացնել հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման և գործունեության պատմությանը, ներկայացնել նրանց ունեցած վերաբերմունքը հայրենական և համաշխարհային պատմության 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարի կարևորագույն իրադարձությունների նկատմամբ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>Հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման պատմությունը, նրանց քաղաքական ծրագրերը, նրանց գործունեության պատմությունը, նրանց դերը հայ իրականության մեջ:</p> <p><i>Յմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • պատմության բնագավառում մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու հմտություններ • պատմական դեպքերի տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապը հասկանալու ունակություն: • մասնագիտական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • կոնկրետ տեսական գիտելիքների կիրառում պատմական իրողությունները հասկանալու համար • ստացած գիտելիքների միջոցով համաշխարհային նորագույն քաղաքական զարգացումները հասկանալու կարողություն • պատմական անցյալի դեպքերն ու իրադարձությունները վերլուծելու, դրանց միջև ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, զուգահեռներ անցկացնելու կարողություն: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հայ ազգային ազատագրական խմբակները նկազմակերպությունները որպես հենք հայ քաղաքական			

	<p>կուսակցությունների ձևավորման համար: Թեմա 2. Հայ ազգային խմբակների և կազմակերպությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-ական թվականների: Թեմա 3. Արմենականների կուսակցության ձևավորումը Թեմա 4. Սոցիալ-դեմոկրատական հնչական կուսակցության ձևավորումը: Թեմա 5. Հայ հեղափոխական դաշնակցության ձևավորումը: Թեմա 6. Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-90-ական թթ.: Թեմա 7. Ֆիդայական շարժումը և հայ ազգային կուսակցությունները Թեմա 8. 1890-ականթթ.ինքնապաշտպանական մարտերը և հայ ազգային կուսակցությունները Թեմա 9. Հայ ազգային կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի վերջերին և 20-րդ դարի սկզբներին: Թեմա 10. Առաջին աշխարհամարտը և հայ քաղաքական կուսակցությունները Թեմա 11. Հայոց մեծ եղեռնը և հայ քաղաքական կուսակցությունները Թեմա 12. Հայ քաղաքական կուսակցությունները և հայ ժողովրդի ինքնապաշտպանական մարտերը: Թեմա 13. Հայաստանի առաջին հանրապետության հռչակումը և կուսակցությունները: Թեմա 14. Հայ քաղաքական կուսակցությունները Հայաստանի հանրապետության խորհրդարանում: Թեմա 15. Հայկական հարցը և հայ քաղաքական կուսակցությունները 1918-1920թթ.: Թեմա 16. Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը Հայաստանի երրորդ հանրապետությունում</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, ✓ սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ, թեստային առաջադրանք ✓ Գործնական աշխատանքները- կիսամյակի ընթացքում նախատեսվում է 4 հարցում՝ 10-ական միավորով: ✓ Ինքնուրույն աշխատանք- կիսամյակի ընթացքում հանձնարարվում է 1 ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 20 միավոր:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր- 1. Յ.Յ. Դաշնակցության պատմություն. Եր.1992 2. Հայ ժողովրդի պատմություն հ. 6. Եր. 1975</p>

	<p>3. Հայ ժողովրդի պատմություն հ.4. Եր. 2008</p> <p>4. Յիսնամեակ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1937), խմբ. Ստեփան Սապահ-Գիլեանի, Փրոփիտէնս, 1938</p> <p>5. Յուշարձան նուիրուած Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Քառասունամեակին, տպագր. Յ. Բ. Թիւրապեան, Փարիզ, 1930</p> <p>6. Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցութեան պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան, 2012, 354 էջ:</p> <p><i>Լրացուցիչ</i></p> <p>1. Յուշարձան նուիրուած Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Քառասունամեակին, տպագր. Յ. Բ. Թիւրապեան, Փարիզ, 1930</p> <p>2. Աւետեան Մ., Հայ ազատագրական ազգային յիսնամեայ (1870-1920) յուշամատեն եւ շօր. Անդրանիկ, Փարիզ, 1954</p> <p>3. Կոստանդյան Էմմա, Ակնարկներ արեւմտահայ մշակութային և հասարակական-քաղաքական կյանքի պատմութեան /19-րդ դարի 80-ական թվականներ/, Երևան, 2005, 175 էջ:</p> <p>4. Համբարյան Ազատ, Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում (1898-1908 թթ.), Երևան, 1999</p> <p>5. Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցութեան պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան, 2012</p> <p>6. Չելեայան Անդրանիկ, Չորավար Անդրանիկ և հայ հեղափոխական շարժումը, Երևան, 1990</p> <p>7. Չորմիսեան Լևոն, Համապատկեր արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան</p> <p>8. Աւետեան Մ., Հայ ազատագրական ազգային յիսնամեայ (1870-1920) յուշամատեն եւ շօր. Անդրանիկ, Փարիզ, 1954</p> <p>9. Համբարյան Ազատ, Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում</p> <p>10. Չելեայան Անդրանիկ, Չորավար Անդրանիկ և հայ հեղափոխական շարժումը, Երևան, 1990, 720</p> <p>11. Չորմիսեան Լևոն, Համապատկեր արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան, Բ. հատ. (1878-1908 թթ.), Պէյրուս, 1974</p> <p>12. Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Ա., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէյրուս, 1962</p> <p>13. Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Բ., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէյրուս, 1963:</p> <p>14. Սերոբեան Մ., Մեր պայքարը հայ ազատագրութեան ուղիով (վերլուծումներ Հայկական հարցին շուրջ), Գահիրէ, 1948</p> <p>15. Խուդինյան Գևորգ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան ծնունդը, Երևան, 2000, 227</p> <p>16. Վարանդեան Միքայել, Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւն, Թեհրան, 1981, Երևան, 1992,</p> <p>17. Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետութիւն, Փարիզ, 1928, Պէյրուս, 1968, Թեհրան, 1982:</p> <p>18. Խատիսեան Ալեքսանդր, Հայաստանի Հանրապետութեան ծագումն ու զարգացումը, Պէյրուս, 1968:</p>
--	--

	<p>19. Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան, 2000:</p> <p>20. Հայաստանի անկախության հռչակումը և իշխանության կենտրոնական մարմինների ձևավորումը (1918 թ. մայիս-հունիս), (փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու), խմբ. Յ. Սուքիասյան, 2009:</p> <p>21. Ռ. Հովհաննիսյան, Հայաստանի Հանրապետություն, հատ. 1, Երևան, 2005,</p>
--	---

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/բ-034- Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	14	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	4
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	106		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>«Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն» առարկայի ուսուցումը նպատակ ունի.</p> <p>1.Ուսանողներին ծանոթացնել հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման և գործունեության պատմությանը, ներկայացնել նրանց ունեցած վերաբերմունքը հայրենական և համաշխարհային պատմության 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարի կարևորագույն իրադարձությունների նկատմամբ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>Հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման պատմությունը, նրանց քաղաքական ծրագրերը, նրանց գործունեության պատմությունը, նրանց դերը հայ իրականության մեջ:</p> <p><i>Յմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • պատմության բնագավառում մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու հմտություններ • պատմական դեպքերի տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապը հասկանալու ունակություն: • մասնագիտական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • կոնկրետ տեսական գիտելիքների կիրառում պատմական իրողությունները հասկանալու համար • ստացած գիտելիքների միջոցով համաշխարհային 			

	<p>նորագույն քաղաքական զարգացումները հասկանալու կարողություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • պատմական անցյալի դեպքերն ու իրադարձությունները վերլուծելու, դրանց միջև ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, գուցահեռներ անցկացնելու կարողություն:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Հայ ազգայի ազատագրական խմբակները նկազմակերպությունները որպես հենք հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման համար:</p> <p>Թեմա 2. Հայ ազգային խմբակների և կազմակերպությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-ական թվականների:</p> <p>Թեմա 3. Արմենականների կուսակցության ձևավորումը</p> <p>Թեմա 4. Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցության ձևավորումը:</p> <p>Թեմա 5. Հայ հեղափոխական դաշնակցության ձևավորումը:</p> <p>Թեմա 6. Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի 80-90-ական թթ.:</p> <p>Թեմա 7. Ֆիդայական շարժումը և հայ ազգային կուսակցությունները</p> <p>Թեմա 8. 1890-ականթթ.ինքնապաշտպանական մարտերը և հայ ազգային կուսակցությունները</p> <p>Թեմա 9. Հայ ազգային կուսակցությունների գործունեությունը 19-րդ դարի վերջերին և 20-րդ դարի սկզբներին:</p> <p>Թեմա 10. Առաջին աշխարհամարտը և հայ քաղաքական կուսակցությունները</p> <p>Թեմա 11. Հայոց մեծ եղեռնը և հայ քաղաքական կուսակցությունները</p> <p>Թեմա 12. Հայ քաղաքական կուսակցությունները և հայ ժողովրդի ինքնապաշտպանական մարտերը:</p> <p>Թեմա 13. Հայաստանի առաջին հանրապետության հռչակումը և կուսակցությունները:</p> <p>Թեմա 14. Հայ քաղաքական կուսակցությունները Հայաստանի հանրապետության խորհրդարանում:</p> <p>Թեմա 15. Հայկական հարցը և հայ քաղաքական կուսակցությունները 1918-1920թթ.:</p> <p>Թեմա 16. Հայ քաղաքական կուսակցությունների գործունեությունը Հայաստանի երրորդ հանրապետությունում</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, ✓ սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ, թեստային առաջադրանք
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Յ.Յ. Դաշնակցության պատմություն. Եր.1992 2. Հայ ժողովրդի պատմություն հ. 6. Եր. 1975

	<p>3. Հայ ժողովրդի պատմություն հ.4. Եր. 2008</p> <p>4. Յիսնամեակ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1937), խմբ. Ստեփան Սապահ-Գիլեանի, Փրովիտէնս, 1938</p> <p>5. Յուշարձան նուիրուած Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Քառասունամեակին, տպագր. Յ. Բ. Թիւրապեան, Փարիզ, 1930</p> <p>6. Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցութեան պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան, 2012, 354 էջ:</p> <p><i>Լրացուցիչ</i></p> <p>1. Յուշարձան նուիրուած Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Քառասունամեակին, տպագր. Յ. Բ. Թիւրապեան, Փարիզ, 1930</p> <p>2. Աւետեան Մ., Հայ ազատագրական ազգային յիսնամեայ (1870-1920) յուշամատեն եւ շօր. Անդրանիկ, Փարիզ, 1954</p> <p>3. Կոստանոյան Էմմա, Ակնարկներ արեւմտահայ մշակութային և հասարակական-քաղաքական կյանքի պատմութեան /19-րդ դարի 80-ական թվականներ/, Երևան, 2005, 175 էջ:</p> <p>4. Համբարյան Ազատ, Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում (1898-1908 թթ.), Երևան, 1999</p> <p>5. Հովհաննիսյան Գ., Հնչակյան կուսակցութեան պատմություն (1887-1915 թթ.), Երևան, 2012</p> <p>6. Չելեայան Անդրանիկ, Չորավար Անդրանիկ և հայ հեղափոխական շարժումը, Երևան, 1990</p> <p>7. Չորմիսեան Լևոն, Համապատկեր արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան</p> <p>8. Աւետեան Մ., Հայ ազատագրական ազգային յիսնամեայ (1870-1920) յուշամատեն եւ շօր. Անդրանիկ, Փարիզ, 1954</p> <p>9. Համբարյան Ազատ, Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում</p> <p>10. Չելեայան Անդրանիկ, Չորավար Անդրանիկ և հայ հեղափոխական շարժումը, Երևան, 1990, 720</p> <p>11. Չորմիսեան Լևոն, Համապատկեր արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան, Բ. հատ. (1878-1908 թթ.), Պէյրուս, 1974</p> <p>12. Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Ա., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէյրուս, 1962</p> <p>13. Պատմութիւն Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան (1887-1962), հատ. Բ., խմբ. Ա. Կիտուր, Պէյրուս, 1963:</p> <p>14. Սերոբեան Մ., Մեր պայքարը հայ ազատագրութեան ուղիով (վերլուծումներ Հայկական հարցին շուրջ), Գահիրէ, 1948</p> <p>15. Խուդինյան Գևորգ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան ծնունդը, Երևան, 2000, 227</p> <p>16. Վարանդեան Միքայել, Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւն, Թեհրան, 1981, Երևան, 1992,</p> <p>17. Վրացեան Սիմոն, Հայաստանի Հանրապետութիւն, Փարիզ, 1928, Պէյրուս, 1968, Թեհրան, 1982:</p> <p>18. Խատիսեան Ալեքսանդր, Հայաստանի Հանրապետութեան ծագումն ու զարգացումը, Պէյրուս, 1968:</p>
--	--

	<p>19. Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920 թթ. /փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու/, Երևան, 2000:</p> <p>20. Հայաստանի անկախության հռչակումը և իշխանության կենտրոնական մարմինների ձևավորումը (1918 թ. մայիս-հուլիս), (փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու), խմբ. Յ. Սուքիասյան, 2009:</p> <p>21. Ռ. Հովհաննիսյան, Հայաստանի Հանրապետություն, հատ. 1, Երևան, 2005,</p>
--	---